Бары дої дулар пролетарийдара, холбоһуң!

САРДАҢА

ССКП өлөһүөк ороЙуоннааҕы комитетын уонна
үлэһиттэр депутаттарын ороЙуоннааҕы Советын органа
орган Оленекского райкома КПСС и
районного Совета депутатов трудящихся

Тахсара 3-с сыла.
№ 18 (276)
Кулун тутар 5 күнэ
1957 сыл.
ОПТУОРУННЬУК
Сыаната 10 харчы

Өлгөм дохуот

ДЬЭЛИНДЭ. Сталин аатынан колхозка отчуоттуур мунньах буолла. Мунньахха 28 колхозтаахтар тыл эттилэр. Колхоз правлениетын үлэтэ ортонон сыаналанна.

Колхозка биир үлэ күнүгэр 18 сол. 70 харчы, 545 грамм эт түҥэтилиннэ. Бастыҥ колхозтаахтар үлэлэрин күнүгэр, ол иһигэр комсомолец Иван Сергеев, кырдьаҕас табаһыт Федот Лукинов уоннуу-уон биирдии тыһыынча солкуобайы ыллылар.

СОВЕТСКАЙ СОЮЗКА

★

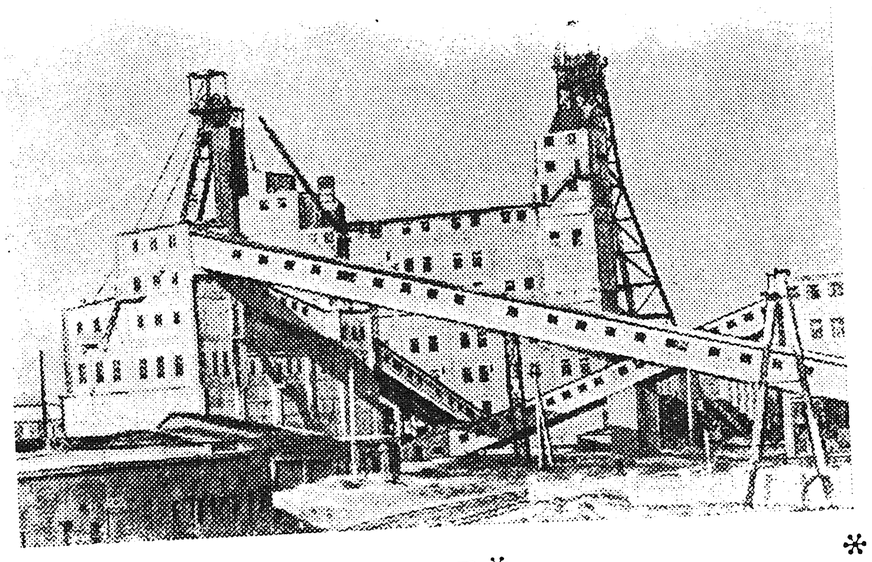

Ворошиловградскай уолалас. Донбасска бэрт элбэх саҥа шахталар оҥоһуллаллар. Илиҥҥи Ново-Павловскай диэн саҥа шахта үлэҕэ киирдэ. Кини сууккаҕа 2.000 тонна чоҕу хостуохтаах. Шахта таһыгар улахан бөһүөлэк тутулунна.

СНИМОККА: «Илиҥҥи Ново-Павловскай» шахта уопсай көрүнүгэ.

Р. Азриель фотота.
ССТА фотохрониката.

★

Дойду колхозтарын бааһыналарыгар

БАКУ. (ССТА). Азербайджаҥҥа быйыл саас хайа дьыллааҕар эрдэ кэллэ. Колхозтар бааһыналарыгар саасскы үлэлэр киэҥник тэнийдилэр. Агдамскай ороЙуон колхозтара сааскы сэлиэһинэй ыһыытын былырыыҥҥытааҕар лаппа эрдэ бүтэрдилэр. Аншерон колхозтарга хортуопуйу олордоллор, оҕуруот астарын, люцернаны уо.д.а. оттору ыһаллар.

* * *

ТАМДЫ-КУЛАК. (Бухарскай уобалас). (ССТА). Соҕуруу Кзыл-Кумахха ичигэс, чаҕылхай күннэр буолан туралларын. Колхозтаахтар куйаар кумах хонуу ортотугар кэнники сылларга үөскэтиллибит уонунан оазистарга хонуу сааскы үлэтин саҕалаатылар. Кумах куйаар сири туһаҕа таһаарбыт хаһаайыстыбалар быйыл саас бурдугу, сүөһү аһылыга буолар культуралары, оҕуруотастарын, бахчевой культуралары ыһыы сирин икки төгүлтэн ордугунан кэҥэтэллэр.

Каховскай ГЭС бастакы миллиард киловатт-чаас электроэнергияны оҥорон таһаарда

НОВАЯ КАХОВКА. (ССТА). Каховскай ГЭС үлэһиттэрэ үлэһиттэр депутаттарын олохтоох Советын быыбарын күнүн үлэҕэ саҥа кыайыынан көрүстүлэр. Каховскай ГЭС поруот хаһаайыстыбатыгар бастакы миллиард киловатт-чаас электроэнергияны оҥорон таһаарда.

1283 чааска ремона суох үлэлээтэ

«Приморсклес» трест Фудзино-Нотинскай леспромхоһун моторинан таб. Юренок «Дружба» диэн бензомоторнай эрбиилэрэ 1283 чаас устатыгар ремона суох үлэлээтэ, оттон нуормата 250—300 чаас этэ. Кини 19200 кубометр маһы бэлэмнээтэ.

Билигин ССРС Оҥуурун промышленноһын министерствотын предприятиеларыгар. 17 тыһыынча «Дружба» диэн бензомоторнай эрбиилэр бааллар. Ааспыт сылга ити эрбиилэринэн хас эмэ мөлүйүөн кубометр маһы соҕотуопкаламмыта. «Дружба» эрбиилэри бэлэмнэнии, тутуу үлэлэригэр, оҥууру ыраастааһыҥҥа туһаныллыбыта, Эстония, Латвия, Урал, Сибирь оҥуурдарыгар үчүгэйдик туттуллубута.

Билигин үгүс леспромхозтар бензомоторнай эрбиилэриттэн үлэлээһиҥҥэ бүттүүн хайыһыйа киирдилэр.

(ССТА).

Саха АССР Верховнай Советын ыҥырар туһунан

Саха АССР Верховнай Советын Президиумун ЫЙААҔА

Саха Автономнай Советскай Социалистическай Республикатын Верховнай Советын Президиума **уурар:**

Саха Автономнай Советскай Социалистическай Республикатын төрдүс ыҥырыылаах Верховнай Советын үһүс сессиятын 1957 сыл күлүн тутар 28 күнүгэр Якутскай куоракка ыҥырарга.

Саха АССР Верховнай Советын Президиумун Председателин Солбуйааччы И. РЕДНИКОВ.

Саха АССР Верховнай Советын Президиумун Секретара П. КОРЯКИН.

Якутскай к., 1957 сыл олунньу 28 күнэ.

Бөһүөлэк олохтоохторун быраабылыннарыгар

Быыбар буолар түүнүгэр бөһүөлэк үрдүнэн дьүүкээбил уота араас өҥнөрүнэн кыыһа тыкпыта. Күлүүн дьиэтин иһигэр үгүс ыччаттар киэһээ хоһуукка диэри оонньообуттара-көрүлээбиттэрэ.

Бүгүн Өлөҥөк бөһүөлэгэ уруккутааҕар эрдэ үһүгүнна, тиэтэйэ-саарайа, кэлин-барыы үксээтэ. Күлүн тутар дьыбардаах, сытыы тыаллаах сарсыардата киһи сирэйин тымныынан хаарыйар.

1 №-дээх быыбардыыр учаастак дьиэтин иһэ сын-сырдык. Быыбардааһын буолуо быдан иннитэн эдэр, кырдьаҕас быыбардааччылар доҕуоруһа муһуннулар. Кинилэр үөрбүт-көппүт, сүргэлэрэ көтөҕүллүбүт көрүҥнээхтэр.

Алта чаас буолуон арыый иннинэ Советскай Союз государственнай Гимнин модун музыката ньиргийэ эҥсиллэр. Лоп курдук 6 чаас. Быыбардыыр учаастак председателэ таб. И. П. Васильев мустан турар быыбардааччылары быыбар күнүн бырааһынньыгына и эҕэрдэлиир итиэннэ куолаһы биэриини саҕаламмытынан биллэрэр.

Аан маҥнайгы бюллетеньы орто оскуола үөрэнээччитэ, эдэр быыбардааччы Христофор Семенов ылар. Кини улаханнык долгуйан туран: «Мин 18 сааспын туоламмын, народ чулуу дьоннорун иһин куоласпын үөрүүнэн биэрэбин» — диэтэ.

Ити кэнниттэн кырдьаҕас быыбардааччы Мария Иванова, эдэр быыбардааччы Юрий Бенизоров куоластаатылар.

Учаастак быыбардааччылара утуу-субуу биирдэн биир куоластарын достойнай кандидаттар иһин үрдүк үөрүү чувствотунан биэрдилэр. Киэһээ орто оскуола үөрэнээччиэрин күүһүнэн киэҥ программалаах концерт көрдөрүлүннэ.

(Биһиги корр.).

Дойду олохтоохторун бырааһынньыгар

Братскайдааҕы ГЭС тутуутугар

Саас чугаһаан иһэр. Өрүс муоһа эстиэр диэри ряжевай перемычканы тутааччылар Ангара түгэҕэр 37 ряжаны—ряжевай перемычка маҥнайгы сүһүөҕүн түһэрэ охсуох тустаахтар.

Чэпчэкитэ суох үлэ: бэл икки метр халыҥнаах мууска көннөрү ойбону алларыы элбэх сыраны ылар; оттон ряжаны түһэриллэр сири—майны оҥорорго 400—800 кубометр муоһу хоҥнорон ылыахха, бэрт дириҥ сир уутун баһан кэбиһиэххэ наада.

Гидротутуу практикатыгар этинник күчүмэҕэйдэри урут өссө көрсүллэ илигэ. Онон перемычканы тутааччыларга көмөлөһүөҕүн сөптөөх опыт суох. Дьэ ол иһин, маҥнайгы икки ряжаны түһэрэргэ ыйтан ордук биириэмэ наада буолла. Сорох механизмнары туттарга холонон көрдүлэр да, туһаны биэрбэтэ.

Итинник дьаһаллар туһаны биэрбэтэхтэрин быһыытынан, перемычканы тутуу учаастатын начаалынньыгар таб. Парфенков өрүс муоһун дэлби тэптэрэн бытарытарга, ол кэнниттэн муоһу эксковаторынан-драглайынан баһан кэбиһэргэ эттэ. Маҥнайгы опыт ситиһиилээх буолла. Билигин ити ньыманы туттан тт. Егоров, Симоненко, Манухин бригээдэлэрэ ряжаны майны оҥоруу графигын быдан куоһарар буоллулар. Болуотуннуктар тт. Протасенко, Куракс, Аксенов, Пресняков салайар чулуу бригээдэлэрэ ряжаны оҥорон биэриини нэһиилэ ситиһэллэр. Ангара түгэҕэр хайы-үйэ онус ряжа түһэрилиннэ. Итиэннэ ряжаны, таһы толору кутан баран, өрүс түгэҕэр олордулунна.

(ССТА).

Үрдүк үөрүү чувствотынан

Сухаана. (Биһиги корр. телеграмманан). Манна быыбардыыр учаастакка олохтоох Советтар быыбардарын күнэ народ үөрүүтүн-көрүүтүн улахан бырааһынньыгын быһыытыгар-майгытыгар атаарылынна.

Сарсыарда 6 чааска 6 №-дээх Сухаанатааҕы быыбардыыр учаастак комиссиятын председателэ таб. Е. П. Сидоров учаастак быыбардааччыларын быыбар күнүнэн итиитик эҕэрдэлээтэ уонна граждан-нар бэйэлэрин патриотическай пэстэрин толоҥон биир-биир киирэн куоластыылларыгар ыҥырда.

Испиһэккэ киирбит 160 быыбардааччылар бука бары биир киһи курдук, народнай блок кандидаттарын иһин куоластарын 100 бырыһыан биэрдилэр. Партия рабочайдара быыбар күнүн үлэҕэ улахан кыайыылардаах көрүстүлэр.

1 №-дээх быыбардыыр учааскаҕа бюллетеннарга суруллубут суруктартан

Коммунистар уонна партията суохтар народнай блоктарын достойнай кандидаттарын иһин биэрэн тураммын, эйэ иһин, дьол иһин, коммунизм иһин куоластыыбын!

Бүтүн аан дойду үрдүгэр бөҕө эйэ туругурарын туһугар!

Дьол иһин, барҕара сайдыы иһин!

Аан дойду олоҕун ырытан көрүү

Сэбиләнишни ууратыы — эйэҕэ барар суол

Сэбиләнишни ууратыы проблематын быһаарыыттан бүтүн аан дойду норуоттарын дьылҕалара тутулуктанара уонна итиҥ проблеманы аан дойдутааҕы араас тэрилтәләргә дьүүллэһии уонтан тахса сыл устатыгар бара турара бары дьоҥҥо биллэр. Ол гынан баран ити дьүүллэһии түмүгү биэрэ илик. Ол туохтан буоллар. Ол биричиинэтэ бир: арҕаа державалар, бастатан туран АХШ дьаһайар эргимтәләрэ сэбиләнишни ууратыахтарын баҕарбаттар, сэбиләнишни ууратар туһунан бәл диэтэр быстах сөбүлэһии ситиһиллэрин мэһэйдиргэ туох кыалларын барытын оҥороллор.

Сэбиләнишни ууратар туһунан элбэх сыллардаах кэпсэтии историята, бир өттүнэн, сэбиләнишнэн үлүһүйүүнү ууратар иһин уонна аан дойдутааҕы тыҥаһыны суох оҥорор иһин Советскай Союз утумнаахтык ыытар охсуһуутунан, атын өттүнэн, арҕаа дипломаттар быыстала суох албаһырыыларынан бәлиэтэннэ. Ити дипломаттар сэбиләнишни ууратар туһунан сөбүлэһии оҥостортон эҥин араастаан кубулунан тэскилиргэ, ону тэҥэ бу проблеманы быһаарарга кыһанар курдук көстөргө дьулуһаллар. Арҕаа державалар тус бэйәләрин этиләриттэн ити этиләри кытта Советскай Союз сөбүлэстэҕин ахсын хас да төгүллээн аккаастаммыттара, быстахтык ыллахха бу чахчы, итини туоһулуур.

АХШ уонна кини Арҕаа Европатааҕы союзтаһааччылара сэбиләнишни ууратыы проблематыгар итиннik сыһыанналарын сэбиләнишнэн үлүһүйүү империалистическай монополияларга баһаам барыһы биэриитин кытта ыксса сибээстээх. Сэриҥэ бәлэмнэнии уонна сэрии бәйәтә, биллэрин курдук, полуогу төлөөччүлэр сиэптэриттэн капиталистар хармааннарыгар сүгкэн үгүс үп хачайдаан киллэриллэригэр табыгастаах усулуобуйаны үөскэтэллэр. Сорох даннайдар бу бааллар. 1939 сылга Америка бөдөҥтөн-бөдөҥ промышленнай корпорацияларын чыыстай дохуоттара 3 миллиард доллар буолбута. Сэрии сылларыгар кинилэр дохуоттара күүскэ улаатан, холобур, 1944 сыллааххa 6,4 миллиард доллар буолбута. Сэрии кэнниннээҕи бириэмэҕэ, Америка империализма, аан дойдуга баһылыктыыр программаны биллэрэн, саҥа сэриҥэ күүскэ бэлэмнэнэн барбытын кэннэ, Америка корпорацияларын барыыстара өссө ордук улаатан, 1956 сылга 43,4 миллиард доллар буолбута.

Капиталистическай монополиялар аан дойдутааҕы тыҥаһыны мөлтөтөрү, «уота суох сэрии» ууратары, сэбиләнишни ууратары бары ньымаларынан мэһэйдэһэр сүрүн биричиинэлэрэ дьэ ити буолар.

Итиннik кытта тэҥинэн сэбиләнишни ууратыахтарын баҕарбаттарын кистиргэ холонон, империалистар советскай норуоту утары сымыйа пропаганданы ыыталлар, Советскай Союз агрессивнай дьулуһуулаах курдук биҥэргэтэн этәллэр, сэбиләнишни ууратар туһунан советскай этиләр кырдьыктаахтарын саарбаҕалыыллар. Ол гынан баран норуоттар кинилэри итэҕэйбэттэр. Бары дойдулар общественностара советскай этиләри, быстахтык ыллахха 1956 сыл сэтинньи 17 күнүнээҕи этиләри, сэбиләнишни ууратар туһунан сөбүлэһиҥэ дьиҥнээх төрүт быһыытынан сыаналыыр. Советскай этиләр сэбиләнишлээх күүстәри уонна сэбиләнишни боччумнаахтык сарбыйыыга, байыаннай ороскуоттары аҕыйатыыга, атомнай сэрии сэбин бобууга уонна атын дойдулар территорияларыгар байыаннай базалары суох оҥорууга практическай дьаһал киэҥ программата буолаллар. Итиннik сөбүлэһиҥҥэ хааччыйарга дьулуһан туран, Советскай Союз бәйәтин сэбиләнишлээх күүстәрин уонна байыаннай ороскуоттарын аҕыйатар хас да практическай дьаһаллары хайы үйэ олохха киллэрдэ. Аастыт сылга Советскай Союзка сэбиләнишлээх күүстәр икки мөлүйүөн кэриҥэ киһиҥэн аҕыйатыллыбыттара, оборонаҕа ороскуоттанар үп көҕүрэтиллибитэ. Быйыл оборонаҕа ороскуоттанар үбү салгыы аҕыйатарга бэлиэтэннэ. Быйыл ити ороскуот бюджет бары ороскуоттарын 16 бырыһыана буолуо, оттон 1956 сыллааҕы бюджет ити орускуоту 18 бырыһыанынан көрбүтэ диэн ССРС Верховнай Советын алтыс сессиятыгар ССРС Үбүн министрэ А. Г. Зверев оҥорбут дакылаатыгар ыйыллар.

Сэбиләнишни ууратар туһунан Советскай Союз этиләрэ уонна кини практическай хардыылара биһиги дойдубут эйэҕэ уонна бары дойдулары кытта дьылабыайдык биргэ үлэлээһиҥиэ халбаҥнаабат дьулуһуулааҕын туоһулууллар. Эйэни тантыыр советскай тас политиканы эҕэрдэлээн туран, бүтүн аан дойду норуоттара сэбиләнишни ууратыы проблематын арҕаа державалар киллэрбит мунур хааччахтарыттан таһаарары модьуйаллар.

Н. Чигирь.

Куйбышевскайдааҕы ГЭС тутуутугар

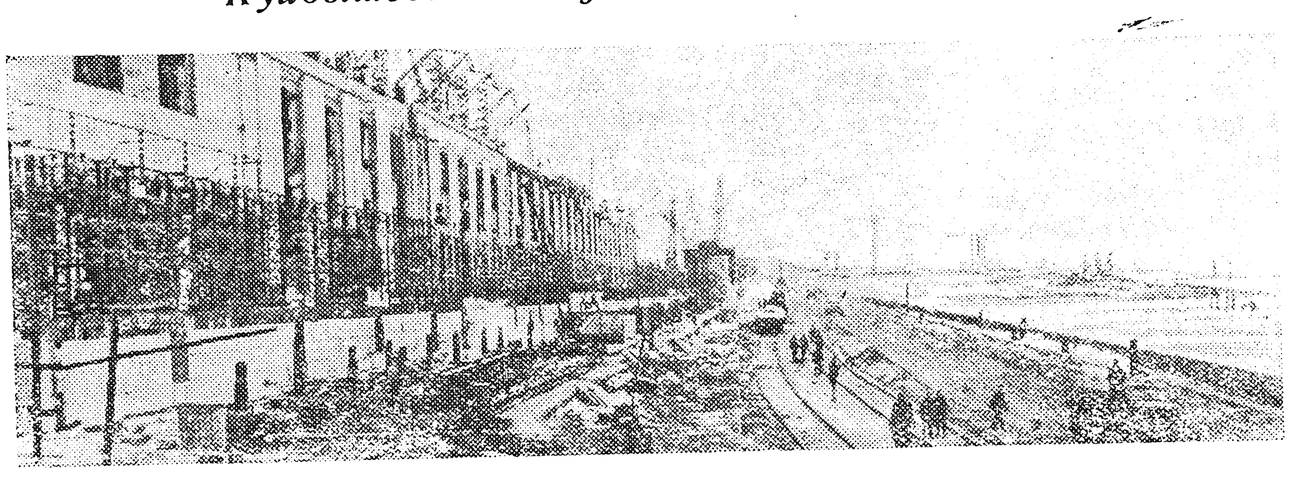

Куйбышевскай ГЭС тутуутугар. ГЭС дьиэтин, уу түһэр быһыттарын уонна шлюзтары тутууну сэргэ, сүрүн техническэй тэриллэри туоруур шоссейнай уонна тимир суоллары оҥоруу ыытыллар.

Снимокка: Уҥа—ГЭС дьиэтигэр машиннай сааланы тутуу. Хаҥас—шоссейнай суолу оҥоруу.

А. Брянов фототa. ССТА фотохроникатa.

Оройуон киинигэр ыччат фестивалын 2-ис туурун ыытыы бэрэдэгин туһунан

Ыччат фестивалын тэрийэр комитеттарыгар иһитиннэрии

Оройуоннаах ыччат фестивалын 2-нөө туура оройуон киинигэр кулун тутар ыйын 30 күнүттэн муус устар ыйын 2 күнүгэр дылы ыытыллар. 2-нөө туурга бары коллективтар уус-уран самодеятельность концердарынан, ойуулуур, быһыр-ойуулуур искусствоҕа араас оҥоһуктар үлэлэрин көрдөрүүнэн, команданан бастыыр иһин спортивнай күрэхтэһиилэргэ кыттыыны ылыынан кыттыахтара.

Фестиваль 2-ис туурун тэрийии күннэринэн бэрэдэгэ

Кулун тутар 30 күнэ (субуота)

Киэһэ 7 чаастан фестиваль бары кыттыылаахтара бирдии коллективтарынан тэрээһиннээхтик ССКП РК дьиэтин таһыгар хомуллаллар уонна бары бир тэҥнэ ыллыы-ыллыы үөрүүлээх демонстрациянан оройуоннаах Культура дьиэтигэр кэлэллэр. Ол кэнниттэн фестиваль 2-нөө туурун саҕалаһын үөрүүлээх митинэ буолар. Митинг кэнниттэн Сухаана уонна Өлөнүөк нэһилиэктэрин коллективтарын уус-уран самодеятельностарын концердарын көрүү буолар.

Кулун тутар 31 күнэ

Күнүс 11 чаастан командаттан бастыыр иһин дьиэ иһигэр спортивнай уонна шахмакка күрэхтэһии, киэһэ 7 чаастан кулуупка райсовет уонна райпо уус-уран самодеятельностарын концердарын көрүү.

Муус устар 1 күнэ

Күнүс 11 чаастан командаттан бастыыр иһин дьиэ иһигэр спортивнай күрэхтэһии салҕаныаҕа, күнүс 4 чаастан Сухаана нэһилиэгин пьесатын көрүү, киэһэ 8 чаастан орто оскуола учууталларын уонна үөрэнээччиларин коллективтарын уус-уран самодеятельностарын концердара.

Муус устар 2 күнэ

Культура дьиэтигэр киэһээ 7 чаастан оройуоннаах ыччат фестивалын түмүктүүр эдэр ыччат биэчэрэ туспа программа быһыытынан ыытыллар. Биэчэр программатыгар фестивалы түмүктүүр бары коллективтартан холбоһуктаах улахан концерт, ыччат маассабай күүлэйдээһиннэ, оонньоһуна-көрүлээһиннэ о.д.а. киирэллэр.

Иккис туурга бэлэмнэнигэ хас бирдии тэрийэр комитет маннык суоллары учуоттаныахтаах:

Хас бирдии коллектив спортивнай күрэхтэһиигэ спорт бары көрүҥнэригэр кыттыылылар састааптаах бир команданы туруоруохтаах.

Ойуулуур уонна быһар ойуулуур оҥоһуктарга үлэлэр экспонаттарын хас бирдии коллектив фестиваль 2-нөө туура саҕаланар күнүттэн ыла кулуун дьиэҕэ нэһилиэнньэ көрүүтүгэр тэнаарыахтаах.

Ыраах нэһилиэктэртэн кэлэр фестиваль кыттааччылара, былааннаммыт күннэргэ эбии бэйэлэрин нэһилиэктэрин коллективтарын аатыттан кыттыыны ылаллар.

Бир коллектив уус-уран самодеятельноһын концера 1 чаастан ордубат гына былаанныахтаах.

Хас бирдии тэрийэр комитет бэйэтин фестивалга кыттар коллективын, фестиваль тематыгар сөп түбэһэр о.д.а. коллектив бэйэтин программатынан араас корнавальнай көстүүмнэринэн, уус-уран оҥоһуктаах араас көрүҥнээх плакаттарынан о.д.а. киэргэтиэхтээх. Коллектив спортивнай командата, бир паара спортивнай көстүүмнээх буолуохтаах. Өскөтүн коллектив спортивнай командата спортивнай күрэхтэһиилэр бир эмэ көрүҥнэригэр кыттыыны ылбат буоллаҕына уонна коллектив уус-уран киэргэтиллиигэ мөлтөх буоллаҕына очкота сарбыллар.

Фестивалга спортивнай күрэхтэһиигэ маннык көрүҥнэр киллэриллэллэр

Мас тардыһыыта, уһуну уонна үрдүгү көтүү (эр дьон, дьахталлар), тройной, куобах, ыстаҥа, кылыы, шахмат (үс киһиттэн команда,) дуомат (үс киһиттэн команда, онтон бирдэрэ дьахтар буолуохтаах).

Хас бирдии тэрийэр комитет кулун тутар ыйын 25 күнүгэр дылы уус-уран самодеятельноһын концерын программатыгар, спортивнай күрэхтэһиигэ кыттар командатын, ойуулуур, быһар-ойуулуур искусствоҕа киллэрэр экспонаттарыгар сайабылыанньа түһэриэхтээх.

Ыччат фестивалын бастакы туурун хас бирдии коллективтарга кулун тутар ыйын 15 күнүн ааспакка түмүктэниэхтээх.

Бары тэрийэр комитеттар комсомольскай тэрилтәләр хаалбыт бириэмэҕэ, бастакы тууру ситиһиилээхтик түмүктээн, 2-нөө тууру үрдүк бәлэмнээхтик көрсөр сыалтан тэрийэр үлэни күүһүрдүөхтээхтэр. Бастатан туран, ыччат киэҥ арааката кыттыыны ылыытын, фестиваль программата араас көрүҥнэринэн баай, уус-уран оҥоһуктаах буолуутун ситиһиэхтээхтэр.

Оройуоннаах ыччат фестивалын тэрийэр комитета.

Редактор э. т.
Ф. М. МИХАЙЛОВ.

РЕДАКЦИЯ ААДЫРЫҺА: Саха АССР, Өлөнүөк оройуона. Редакцияҕа киирэр сурукка араспаанньаны, ааты, аҕа аатыч толору суруллуохтаах.

Заказ № 276. Оленекская районная типография. Тираж 400.